

UZASADNIENIE

W dniu 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze¹, która wprowadziła obowiązek ujawniania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m. in. obszarów udokumentowanych złóż kopalin. W dniu 24 września 2023 r. nastąpiła nowelizacja ww. ustawy, w której obowiązek ten po stronie gmin został zachowany. Ustawa o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw², która m.in. wprowadziła zmiany do ww. ustawy Prawo geologiczne i górnicze, wskazała na stopniowe wygaszanie studiów uwarunkowań i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zastąpienia tych dokumentów planistycznych innym – planem ogólnym gminy. W art. 65 ust. 1 ww. ustawy nowelizującej wskazano, że Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego gminy w danej gminie, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r., i stosuje się do nich przepisy dotychczasowe.

Rada Gminy Słubice posiada studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zatwierdzone uchwałą Nr V.34.2019 Rady Gminy Słubice z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Słubice. Złoże „Łaziska I” zostało zatwierdzone decyzją Starosty Płockiego z dnia 17 maja 2021 r. Na podstawie art. 95 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze. gmina ma obowiązek wprowadzić ww. element środowiska do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanym dalej studium, w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej. Ustawodawca przewidział jednocześnie w art. 208 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, że obszary złóż kopalin, dla których właściwy organ administracji geologicznej przyjął dokumentację geologiczną bez zastrzeżeń przed dniem wejścia w życie ww. ustawy i które nie zostały wprowadzone do studium – gmina wprowadza do aktu polityki przestrzennej, nie później niż w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ww. ustawy. Po bezskutecznym upływie ww. terminów obowiązek wprowadzenia udokumentowanych obszarów złóż kopalin do studium przechodzi na wojewodę, który wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze (art. 96 ust. 1 pkt 1 oraz art. 208 ust. 2 ww. ustawy).

Przepisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze nie regulują jednocześnie szczegółowego trybu i zasad dotyczących wprowadzania przez wojewodę obszarów udokumentowanych złóż kopalin

---

¹ tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 633

² Dz.U. z 2023 r. poz. 1688

w formie zarządzeń zastępczych. Żaden z przepisów ww. ustawy nie wskazuje na konieczność stosowania przez wojewodę procedury planistycznej unormowanej w ustawie z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym³. Przepisy te normują natomiast, że zarządzenie zastępcze wydane w tym trybie, wywołuje skutki prawne takie jak studium oraz to, iż przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴ należy stosować odpowiednio.

W kontekście powyższego, należy zwrócić uwagę na to, iż zarządzenie zastępcze wprowadzające do studium obszary udokumentowanych złóż kopalin, ma na celu jedynie uzupełnienie jego zapisów o pojedyncze ustalenia. Obowiązek wprowadzania obszarów udokumentowanych złóż kopalin, który powstaje w przypadku zaniechania gminy w tym przedmiocie, sprowadza się *de facto* jedynie do naniesienia odpowiednich elementów w warstwie informacyjnej studium, które są pochodną przyjętej dokumentacji geologicznej przez właściwe organy administracji geologicznej. Kierując się bowiem wykładnią językową, sformułowanie „wprowadza” należy rozumieć jako czynność naniesienia poprawki, uzupełnienia czegoś itp. Z uwagi na powyższe wojewoda wprowadza udokumentowane obszary złóż kopalin jedynie do części uwarunkowań, tj. części będącej inwentaryzacją dotychczasowego stanu faktycznego i prawnego. Natomiast zmiana kierunków rozwoju terenu leży w wyłącznej kompetencji gminy, składającej się na władztwo planistyczne, co wynika z dyspozycji art. 3 ust. 1 ustawy o planowaniu. W myśl przywołanego przepisu kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, należy do zadań własnych gminy. Natomiast zgodnie z art. 85 i 87 ustawy o samorządzie gminnym, nadzór nad działalnością gminną sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem, a organ nadzoru może wkraczać w działalność gminną tylko w przypadkach określonych ustawami. Tym samym wojewoda nie może ingerować w uprawnienia gminy w tym przedmiocie i decydować o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy, tj. o przeznaczeniu tych terenów, gdzie są zlokalizowane obszary udokumentowanych złóż kopalin. Uzasadnionym wydaje się zatem, że zmiana studium wprowadzona zarządzeniem zastępczym jest dokonywana jedynie w części uwarunkowania. Powyższe wspiera również stanowisko, że zarządzenie zastępcze dokonujące wymuszonej aktualizacji studium w zakresie obszarów udokumentowanych złóż kopalin jedynie w części uwarunkowań, nie powinno być poprzedzone długotrwałą (angażującą inne organy i instytucje oraz społeczeństwo) i kosztowną procedurą, w trybie ustawy o samorządzie gminnym. Dodać należy, iż w sposób jednoznaczny, co do braku podstaw prawnych stosowania procedury wynikającej z ustawy o samorządzie gminnym, w przedmiocie zmiany studium dokonywanej

---

³ tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 977., dalej: ustawa o planowaniu

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 40, dalej: u.s.g.

zarządzeniem zastępczym wojewody, wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 21 sierpnia 2015 r., sygn. akt II OSK 1178/15.

W związku z powyższym w przeciwieństwie do gminy, która nowelizując studium z uwagi na konieczność uwzględnienia w nim występowania obszarów udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy, musi stosować procedurę wynikającą z ustawy o planowaniu (art. 33), wojewoda sam określa zakres i tryb wprowadzania ww. obszarów do studium.

Po przeprowadzonej analizie studium gminy Słubice, wykazu obszarów udokumentowanych złóż kopalin dla terenu województwa mazowieckiego sporządzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, w oparciu o dane zgromadzone w Systemie Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS i Narodowym Archiwum Geologicznym PIG, a także decyzji zatwierdzających dokumentację geologiczną przez właściwe organy administracji geologicznej, stwierdzono, iż w części określającej uwarunkowania, ww. studium powinno być uzupełnione o informację dotyczącą nieujawnionego dotychczas obszaru udokumentowanego złoża kopaliny, tj. o informację dotyczącą złoża kruszywa naturalnego – piaski skaleniowo-kwarcowe „Łaziska I”, którego dokumentacja geologiczna została zatwierdzona decyzją Starosty Płockiego, znak ŚR-III.6528.1.2021 z dnia 17 maja 2021 r.

Gmina w przewidzianym w art. 95 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze „w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej (...)” nie wprowadziła obszaru udokumentowanego złoża kopaliny do studium, co przesądziło o konieczności wydania zarządzenia zastępczego.

Działając w oparciu o art. 96 ustawy Prawo geologiczne i górnicze Wojewoda Mazowiecki pismem z dnia 17 października 2023 r., znak WIG-I.742.105.2023.KJK, zawiadomił Radę Gminy Słubice o wszczęciu postępowania w sprawie wydania zarządzenia zastępczego wprowadzającego do studium gminy Słubice obszary udokumentowanych złóż kopalin.

W toku prowadzonego postępowania zlecono opracowanie dokumentacji zmiany studium gminy Słubice w zakresie obszaru udokumentowanego złoża kopaliny, składającej się z części tekstowej oraz graficznej – mapy w skali 1: 25 000 z naniesionym udokumentowanym złożem dotychczas nieujawnionym w studium. Mając zaś na uwadze art. 10 ust. 1 pkt 11 ustawy o planowaniu, sporządzono dokumentację zmiany studium w jego części dotyczącej uwarunkowań, uzupełniając tę część studium o informacje, w zakresie dotychczas nieujawnionego obszaru udokumentowanego złoża kopaliny. Wykonana w ww. formie dokumentacja stanowi załączniki do niniejszego zarządzenia.

Zmiana studium w formie zarządzenia zastępczego Wojewody Mazowieckiego wywołuje takie same skutki prawne jak zmiana studium uchwalona przez radę gminy.

Jednocześnie pouczam, że Gminie na podstawie art. 98 ust. 1 u.s.g. na zarządzenie zastępcze, służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone zarządzenie wydał.

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Nadzoru
Geodezyjnego i Kartograficznego
Sebastian Bała